

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

Geslaagde netwerk bijeenkomst voor bedrijfsopvolgers

Op 24 september was het dan zover; de eerste netwerkbijeenkomst vond plaats, bedoeld voor jonge ondernemers in de Varkenspraktijk die bezig zijn met een bedrijfsovername.

Uit gesprekken op het erf bleek dat er behoefte was aan contact met collega's die in dezelfde situatie zitten. Wij denken dat deze bijeenkomst voor de deelnemers **een stap vooruit** is. Je leert nieuwe mensen kennen, je kunt sparren met elkaar over allerlei onderwerpen en dat met leeftijdsgenoten uit alle delen van het land.

Na een kennismaking heeft Marly een presentatie gegeven over de do's en don'ts van het vaccineren waarbij elke deelnemer ook meteen de voor de IKB verplichte vaccinatie cursus heeft doorlopen. Daarna gaf varkenshouder Rik Wesseling een hele leuke workshop over zijn passie: touwtrekken. Iedereen wilde zijn talent laten zien en deed mee aan een kleine competitie in de paardenbak.

Tot slot werd de middag afgesloten met een lekkere BBQ. We kijken met z'n allen terug op een leuke dag met veel positieve energie.

Ben je ook bezig met of heb je plannen voor bedrijfsopvolging? Je bent van harte welkom je aan te sluiten bij de volgende bijeenkomst.

HERFST

Het is alweer oktober. De dagen worden snel korter en het wordt fris buiten. We gaan de herfst in. Griep kan vaker de kop opsteken. Zowel bij mensen, maar ook bij varkens. Wat de relatie is tussen griep bij mensen en bij varkens, legt Rick uit in zijn column. Als je jezelf laat vaccineren tegen griep, bescherm je niet alleen jezelf, maar indirect ook je varkens.

Daarnaast geven we een update over de nieuwe parvo variant, een nieuwe varkensziekte die we op veel bedrijven tegenkomen.

Een ziekte waar we van oudsher al mee te maken hebben, is coccidiose. Hier wordt op veel bedrijven preventief voor behandeld maar verder is er vaak nauwelijks aandacht voor, terwijl deze darmaandoening toch erg nadelige gevolgen kan hebben.

En tenslotte in de reeks "Even voorstellen" komt de locatie in Oisterwijk aan bod.

Veel leesplezier!

Ontdekking van een nieuwe parvovirus variant

Opvallende afwijkingen bij jonge biggen

Sinds eind **vorig jaar** zijn er regelmatig meldingen gedaan bij de Gezondheidsdienst voor Dieren van opvallende **afwijkingen** bij jonge biggen: het betreft biggen van diverse leeftijden met bol uitzierende ogen, een afwijkende oogstand, een rode, rimpelige huid en haarverlies. Ook binnen onze praktijk wordt het ziektebeeld **waargenomen** en gemeld bij de GD.

De afwijkingen zijn het duidelijkst te zien bij biggen tussen de 3 en 8 weken oud.

Verloop en gevolgen van de afwijkingen

De afwijkingen zijn niet dodelijk en ze verdwijnen na verloop van tijd. Het maakt de biggen echter wel **kwetsbaar**. Ze lijken gevoeliger te zijn voor andere infecties zoals bijvoorbeeld smeerwang. Er kan een groeivertraging optreden waardoor de uniformiteit vermindert. Bij oudere varkens kan een kortdurende, verminderde **voeropname** gezien worden. Het beeld is **wisselend** per bedrijf, er zijn bedrijven waar slechts enkele afwijkende biggen gezien worden en bedrijven waar het beeld overduidelijk aanwezig is bij een variërend gedeelte van de biggen en ook meer **secundaire gezondheidsproblemen** lijkt te geven.

Onderzoek door de Gezondheidsdienst voor Dieren

De GD startte enkele maanden geleden een uitgebreid epidemiologisch, pathologisch en microbiologisch **onderzoek**.

Het is nog steeds niet duidelijk hoe bedrijven besmet raken. Ook de manier waarop de ziekteverschijnselen na besmetting precies ontstaan, de pathogenese, is nog onbekend. Het zou kunnen dat **co-infecties** een rol spelen, dat wil zeggen dat het virus vooral in aanwezigheid van andere aandoeningen de symptomen laat zien. Het virus is **aangehouden** in diverse weefsels (oog, hersenen, lever, nier).

De gevonden **parvovariant** lijkt op een virus dat in 2012 bij vossen werd aangetroffen, maar bevat enkele mutaties. Het blijkt niet hetzelfde virus te zijn.

Mogelijk nieuwe virusvariant

Er is veel oud, bewaard materiaal (bijvoorbeeld stukjes weefsel) bij de GD onderzocht, hierin werd het virus steeds niet aangetoond waardoor voorzichtig de conclusie getrokken kon worden dat het om een geheel nieuw virus gaat. Het virus lijkt op het bekende porcine parvovirus type 1 (PPV1) maar genetisch gezien zijn er ook verschillen. Door de **genetische afstand** tussen de nieuwe parvo variant en het bekende PPV1 is het niet waarschijnlijk dat de gebruikelijke **vaccins**, die op vrijwel elk bedrijf gebruikt worden voor gelten en zeugen, **bescherming** bieden tegen deze nieuwe variant.

Onzekerheden en aanpak

Ook over het verloop en de aanpak bestaan nog veel vragen. **Parvovirussen** zijn hardnekkig te bestrijden maar zoals voor alle infectieuze aandoeningen geldt: door **hygiënisch** werken en een goede biosecurity wordt het snelste grip gekregen op het terugdringen van de verspreiding van **besmettelijke** ziekten. De **GD** werkt samen met het ministerie van LNV en POV aan vervolgonderzoek.

Er wordt gewerkt aan **diagnostische tests** voor praktijktoepassing.

Samenwerking met dierenartsen

De **dierenartsen** van de Varkenspraktijk worden actief betrokken bij het onderzoek.

Zo wordt er bijvoorbeeld op ons verzoek **sectiemateriaal** onderzocht om te kunnen achterhalen welke schade het virus mogelijk nog meer zou kunnen veroorzaken.

Vragen en bedrijfsadvies

Heb je vragen over dit virus of over de rol die de ziekte mogelijk kan spelen op je bedrijf?

Je begeleidend dierenarts zal je van de actuele **ontwikkelingen** op de hoogte houden en indien nodig, zorg dragen voor een bedrijfsspecifiek onderzoek en een passend **gezondheidsadvies**.

Kennisvraag

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Welke ziektekiem kan deze afwijkende mest veroorzaken?

- A) Salmonella typhimurium
- B) Varkenspest (AVP/KVP)
- C) Brachyspira hyodysenteriae

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

Een onschuldig griepje... Laat u zich vaccineren?

Column Rick Janssen - De Boerderij

In de varkenshouderij zien we jaarlijks griepgolven, zowel in het najaar als in het voorjaar. Echter de laatste 10 jaar zien we ook steeds vaker het varkensinfluenza virus endemisch op bedrijven voorkomen. Dat wil zeggen we het virus en ook de klinische verschijnselen veel langduriger aantreffen.

Zorgelijk is ook dat stammen die bij de mens worden aangetoond zoals Influenza subtypen A(H1N1), A(H3N2) en Influenza A(H1N1)pdm09 ook bij regelmaat bij varkens worden aangetroffen. Deze laatste variant heeft in 2009 een pandemie veroorzaakt: de Mexicaanse griep of te wel de varkensgriep.

Wereldwijd is er veel aandacht voor Influenza, omdat dit virus een zoönose is en jaarlijks wereldwijd leidt tot 300.000 tot 600.000 dodelijke slachtoffers. In de 20ste eeuw waren er 3 pandemieën die wereldwijd tot miljoenen dodelijke slachtoffers hebben geleid. De Spaanse griep in 1918, gevolgd door de Aziatische griep in 1956 en de Hongkonggriep in 1968. Influenza stammen die niet alleen bij de mens voorkomen, maar vaak ook (deels) afkomstig zijn vanuit vogels en varkens. Nieuwe stammen kunnen ontstaan door uitwisseling van genetisch materiaal; genetisch materiaal van stammen bij varkens, de mens en vogels/pluimvee worden met elkaar uitgewisseld.

In de praktijk zien we bij regelmaat dat bij een uitbraak van Influenza bij varkens, niet alleen de varkens klinische verschijnselen hebben, maar óók de varkenshouder, medewerkers of gezinsleden. Is dit toeval? Of is hier sprake van 1 en dezelfde infectie?

[Lees hier verder](#)

Biosecurity-maatregel 4 - Hygiëne bij biggen behandeling

In het vorige artikel is besproken dat bij voorkeur tomen behandeld worden in het hok om ziekteverspreiding te voorkomen. Tijdens het behandelen vinden ingrepen plaats die het risico op ziekteverspreiding vergroten door het creëren van wonden; denk bijvoorbeeld aan couperen en castreren. Couperen gebeurt in Nederland bijna altijd door de staarten te branden wat ook desinfecterend werkt. Bij castratie ontstaat daarentegen wel een open wond.

Ook bij het geven van injecties worden wondjes gemaakt. Wissel daarom bij iedere nieuwe toom van naald zodat ziektekiemen tijdens het behandelen niet via deze route tussen tomen verspreid kunnen worden.

Ook naaldloze injecties verminderen het risico op de spreading van ziektekiemen.

Vergeet de spuit niet! Ziektekiemen kunnen namelijk overleven in gebruikte spuiten. Reinig spuiten daarom na gebruik en kook ze uit of stop ze in de vaatwasser.

Resistentie bij coccidiose?

Parasieten zullen er altijd wel zijn op varkensbedrijven. Van oudsher kennen we teken, luizen, wormen en de eencellige parasieten zoals coccidiose. Gelukkig komen we ze niet allemaal meer dagelijks tegen in onze varkensstallen maar daarbij zijn ook onze behandelmethoden zo ingeburgerd dat we ons vaak niet meer bewust zijn van de schade die aangericht kan worden.

Coccidiose wordt bij varkens veroorzaakt door cystoisospora suis. Deze eencellige parasiet veroorzaakt bij jonge biggen veel schade in de darmen. De infectie van biggen vindt plaats vlak na de geboorte. De eitjes van deze parasiet die door eerdere rondes biggen uitgescheiden zijn in de kraamstallen, zijn enorm hardnekkig. Ze overleven de meeste gangbare reinigings- en desinfectiestappen van de kraamstal en hechten zich aan de laatste vuil of vetrestjes.

Wanneer de eitjes door de pasgeboren biggen opgenomen worden, komen deze in de darm uit en maken vervolgens enkele vermeerderingstappen door in de darmcellen, waarbij er schade aangericht wordt aan de darmen van de jonge biggen. Deze darmcellen liggen al onder vuur door andere ziektekiemen. Denk hierbij aan rotavirussen, E. coli en clostridium bacteriën. Voor deze kiemen is de bescherming van de darmen via biest en melk cruciaal.

Een goede biestopname is echter niet voldoende om een infectie met coccidiose parasieten te voorkomen. Om deze parasieten onder controle te houden zijn er twee opties: zorgen voor een lage infectiedruk in de kraamstal of de coccidiën afdoden met toltrazuril. Dit afdoden moet gebeuren voordat de grootste schade in de darmen aangericht wordt. Toltrazuril is de enige werkzame stof die we bij biggen in kunnen zetten tegen coccidiose.

Toltrazuril zit onder andere in Forceris, Dozuril en Baycox. Het juiste tijdstip en dosering is dus mede bepalend of deze behandeling succesvol is.

Vanaf 5 a 6 dagen leeftijd heeft de levenscyclus van deze parasiet zich voltooid en is een behandeling op dit tijdstip minder succesvol in de voorkoming van darmschade, waardoor andere kiemen ook eerder een kans krijgen. Dus voor coccidiose niet wachten met het behandelen van kleine biggen tot ze een week oud zijn.

Wat als de gangbare aanpak met toltrazuril niet meer werkt...

Niet alleen bacteriën worden resistent tegen antibiotica door langdurig of veelvuldig gebruik. Ook bij coccidiose kan resistentie optreden. Helaas hebben we dit het afgelopen jaar ondervonden bij een van onze varkenshouders. De enige mogelijkheid van aanpak is dan grondig reinigen van de hokken. Dit is bewerkelijk en ook nog eens veel duurder dan een toltrazuril behandeling. Dit vraagt een grote discipline, maar fijn is wel dat er met deze stappen resultaat geboekt kan worden.

Even voorstellen: De Varkenspraktijk locatie Oisterwijk

In deze rubriek zetten we de komende tijd onze praktijklocaties in de spotlight. De Varkenspraktijk werkt namelijk vanuit zes verschillende locaties.

Deze keer de locatie Oisterwijk.

Diergeneeskundig Centrum Oisterwijk is een gemengde praktijk met gezelschapsdieren, herkauwers, varkens en paarden (in een samenwerking met Dierenartsen Midden-Brabant als Paardenartsen Brabant). De varkenssectie is sinds enkele jaren onderdeel van De Varkenspraktijk en werkt dus nauw samen met de andere vijf locaties. De varkenssecties van Dierenartsen Midden-Brabant en Dierenkliniek 't Leijdal uit Chaam houden ook kantoor in Oisterwijk.

Molenbaan 7A, 5063 PA, Oisterwijk